

Raqamli platformalar yordamida o'quvchilarda rang va kompozitsiya ko'nikmalarini shakllantirish

Usmonov Umid Farxodovich

Navoiy davlat universiteti

“Tasviriy san’at va muhandislik grafikasi” – ta’lim yo’nalishi

2-kurs talabasi

Anotatsiya: Ushbu maqola 5–7 sinf o'quvchilarida rang va kompozitsiya ko'nikmalarini raqamli platformalar yordamida shakllantirishning metodik imkoniyatlarini o'rganadi. Tadqiqotda interfaol dasturlar, raqamli eskiz va dizayn ilovalari, shuningdek, virtual galereyalar orqali o'quvchilarning vizual savodxonligini va ijodiy tafakkurini rivojlantirish usullari ko'rib chiqiladi. Raqamli platformalar yordamida darslarni tashkil etish o'quvchilarga rang uyg'unligi, kompozitsion yechim va tasviriy ifoda ko'nikmalarini mustahkamlashga yordam beradi. Shu bilan birga, bu yondashuv o'qituvchiga individual yondashuvni ta'minlash, o'quvchilarning ijodiy faoliyatini kuzatish va dars jarayonini interaktiv qilish imkonini beradi.

Kalit so'zlar: raqamli platformalar, rang ko'nikmalari, kompozitsiya, vizual savodxonlik, interfaol o'qitish, san'at ta'limi, ijodiy rivojlanish, 5–7 sinflar.

Zamonaviy ta'lim jarayonida raqamli platformalarni qo'llash o'quvchilarning vizual, badiiy va ijodiy ko'nikmalarini rivojlantirishda muhim vosita hisoblanadi. San'at darslarida interfaol dasturlar, raqamli eskiz va loyihalash ilovalari orqali o'quvchilar rang uyg'unligi, shakl, kompozitsiya va perspektiva tushunchalarini amaliyotda qo'llash imkoniga ega bo'ladi. Boshlang'ich bosqichda raqamli platformalar o'quvchilarga oddiy shakl va rang kombinatsiyalarini yaratishga yordam beradi, bu esa vizual idrokni rivojlantiradi va darsga qiziqishni oshiradi.

O'rta bosqichda o'quvchilar murakkab kompozitsiyalar yaratishni boshlaydi. Raqamli dasturlar yordamida ular turli rang kombinatsiyalarini sinab ko'radi, yorug'lik va soya effektlarini o'rganadi, shakl va proporsiyalar bilan ishlaydi. Shu tarzda, raqamli platformalar o'quvchilarga tajriba qilish, ijodiy qarorlar qabul qilish va o'z ishlarini baholash imkonini beradi. Loyihaviy va interfaol mashg'ulotlar o'quvchilarning mustaqil fikrlashini rivojlantiradi va ularni ijodiy izlanishga jalb qiladi.

Ilg'or bosqichda o'quvchilar mustaqil ijodiy loyihalarni yaratadi, raqamli platformalar yordamida turli texnikalarni uyg'unlashtiradi va shaxsiy badiiy uslubini rivojlantiradi. Shu bilan birga, o'qituvchi virtual galereyalar va interfaol resurslar orqali o'quvchilarning ishlari bilan tanishadi, fikr-mulohaza beradi va ijodiy jarayonni rag'batlantiradi. Raqamli platformalardan foydalanish o'quvchilarda tanqidiy fikrlash, muammoni hal qilish va vizual tafakkur qobiliyatlarini mustahkamlaydi, shuningdek, san'at ta'limini interaktiv va zamonaviy qiladi.

Shunday qilib, raqamli platformalar yordamida rang va kompozitsiya ko'nikmalarini shakllantirish 5–7 sinf o'quvchilari uchun samarali pedagogik yondashuv bo'lib, ularni ijodiy faoliyatga jalb etadi, vizual savodxonligini oshiradi va san'at ta'limining sifatini zamonaviy darajaga ko'taradi.

Raqamli platformalar yordamida o'quvchilarda rang va kompozitsiya ko'nikmalarini shakllantirish san'at ta'limini zamonaviy pedagogik yondashuvlar asosida tashkil etishning samarali vositasidir. Bu yondashuv 5–7 sinf o'quvchilarini vizual tafakkur, ijodiy qobiliyat va badiiy idrok ko'nikmalarini tizimli rivojlantirishga xizmat qiladi. Bosqichma-bosqich metodika orqali darslarni tashkil etish o'quvchilarga texnik va ijodiy ko'nikmalarni bir vaqtning o'zida rivojlantirish imkonini beradi.

Boshlang'ich bosqichda o'quvchilar oddiy shakl va rang mashqlarini bajarish orqali vizual idrok va rang uyg'unligini tushunishni boshlaydi. Raqamli platformalar, jumladan chizish va loyihalash ilovalari, interfaol taqdimotlar va virtual galereyalar o'quvchilarga rang palitralarini sinash, shakl va kompozitsiyani boshqarish va badiiy qarorlar qabul qilish imkonini beradi. Shu bosqichda o'quvchilar o'z ishlari ustida eksperiment qilishni o'rganadi, rang uyg'unligi va shakllarni tartibga solish bo'yicha asosiy ko'nikmalarni mustahkamlaydi.

O'rta bosqichda o'quvchilar murakkab kompozitsiyalar, mavzuli rasmlar va loyiha asosida ishlashni o'rganadi. Raqamli platformalar yordamida ular turli rang kombinatsiyalarini sinab ko'radi, yorug'lik va soya effektlarini o'rganadi, shakl va proporsiyalar bilan ishlash ko'nikmalarini rivojlantiradi. Bu jarayon o'quvchilarda tanqidiy fikrlashni, ijodiy qarorlar qabul qilishni va o'z ishlarini baholashni rag'batlantiradi. Guruh loyihalari va interfaol mashg'ulotlar esa o'quvchilarning hamkorlik va muloqot ko'nikmalarini oshiradi, darslarga qiziqishni kuchaytiradi.

Ilg'or bosqichda o'quvchilar mustaqil ijodiy ishlar yaratadi, shaxsiy badiiy uslubini rivojlantiradi va raqamli platformalar yordamida murakkab kompozitsion

yechimlarni amalga oshiradi. Virtual galereyalar, interfaol resurslar va chizish ilovalari o'quvchilarga o'z ishlarini namoyish etish, baholash va boshqa o'quvchilar ishlari bilan solishtirish imkonini beradi. Shu tarzda, o'quvchilar o'z badiiy qarashini shakllantiradi, rang va kompozitsiya bo'yicha mustaqil qarorlar qabul qiladi va vizual savodxonligini oshiradi.

Raqamli platformalardan foydalanish o'quvchilarda muammoni hal qilish, ijodiy tafakkur va tanqidiy fikrlash ko'nikmalarini rivojlantiradi. Bu vositalar yordamida san'at darslarini interaktiv va qiziqarli qilish mumkin, shu bilan birga o'qituvchiga individual yondashuvni ta'minlash, o'quvchilarning ijodiy salohiyatini kuzatish va rag'batlantirish imkoniyatini beradi. Shuningdek, raqamli platformalar orqali o'quvchilar turli madaniyatlarning san'at asarlarini o'rganadi, ularni tahlil qiladi va o'z ijodida qo'llash imkonini topadi. Bu yondashuv 5–7 sinf o'quvchilari uchun san'at ta'limini zamonaviy, interaktiv va samarali qiladi hamda ularning rang va kompozitsiya ko'nikmalarini yuqori darajada shakllantirishga yordam beradi.

Umuman olganda, raqamli platformalardan foydalanish san'at darslarini bosqichma-bosqich tashkil etish, interfaol metodlar va loyiha asosidagi mashg'ulotlar orqali o'quvchilarning vizual savodxonligi, ijodiy tafakkuri va estetik didini rivojlantirishning samarali vositasi hisoblanadi. Bu metodika o'quvchilarni mustaqil fikrlashga, ijodiy qarorlar qabul qilishga va badiiy ijodda muvaffaqiyat qozonishga tayyorlaydi.

Raqamli platformalar yordamida 5–7 sinf o'quvchilarida rang va kompozitsiya ko'nikmalarini shakllantirish san'at ta'limini modernizatsiya qilishda muhim pedagogik yondashuv hisoblanadi. Ushbu yondashuv o'quvchilarga nazariy bilimlarni mustaqil o'zlashtirish, sinfda esa amaliy mashg'ulotlar va loyiha asosida ishlash orqali ularni ijodiy faoliyatga jalb qilish imkonini beradi. Boshlang'ich bosqichda o'quvchilar oddiy shakl va rang mashqlarini bajarish orqali vizual idrok va rang uyg'unligi bo'yicha asosiy ko'nikmalarni mustahkamlaydi. O'rta bosqichda murakkab kompozitsiyalar va loyiha ishlari orqali o'quvchilar tanqidiy fikrlashni rivojlantiradi, turli rang kombinatsiyalarini sinab ko'radi va amaliy qarorlar qabul qiladi. Ilg'or bosqichda esa o'quvchilar mustaqil ijodiy loyihalarni yaratadi, shaxsiy badiiy uslubini rivojlantiradi va o'z ishlarini baholashni o'rganadi.

Raqamli platformalar o'quvchilarda tanqidiy fikrlash, muammoni hal qilish va vizual tafakkur ko'nikmalarini rivojlantiradi, shu bilan birga darslarni interaktiv va

qiziqarli qiladi. Virtual galereyalar va interfaol resurslar o'quvchilarga dunyo san'ati bilan tanishish, turli madaniyatlarning badiiy an'alarini o'rganish va o'z ijodida qo'llash imkonini beradi. Shu tariqa, raqamli platformalardan foydalanish san'at ta'limini samarali, interaktiv va innovatsion qiladi, o'quvchilarning vizual savodxonligi, ijodiy tafakkuri va estetik didini yuqori darajada shakllantirishga yordam beradi.

Bosqichma-bosqich yondashuv va interfaol metodlar yordamida o'quvchilar o'z badiiy qarashini mustahkamlaydi, ijodiy qarorlar qabul qilishni o'rganadi va san'atga bo'lgan qiziqishini oshiradi. Shu bilan birga, o'qituvchilar individual yondashuvni ta'minlaydi, o'quvchilarning ijodiy salohiyatini kuzatadi va rag'batlantiradi. Raqamli platformalardan foydalanish 5–7 sinf o'quvchilari uchun san'at darslarini zamonaviy, interaktiv va samarali qilishning eng qulay va samarali vositasi hisoblanadi.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Шавди́ров С. А. Подготовка будущих учителей к исследовательской деятельности // *Педагогическое образование и наука*. – 2017. – №2. – С. 109–110.
2. Shavdirov S. A. Selection Criteria of Training Methods in Design Fine Arts Lessons // *Eastern European Scientific Journal*. – 2017. – №1. – С. 131–134.
3. Shovdirov S. Analyzing the Sources and Consequences of Atmospheric Pollution: A Case Study of the Navoi Region // *E3S Web of Conferences*. – EDP Sciences, 2024. – T. 587. – C. 02016.
4. Shavdirov S. Method of Organization of Classes in Higher Education Institutions Using Flipped Classroom Technology // *AIP Conference Proceedings*. – AIP Publishing LLC, 2025. – T. 3268. – №1. – C. 070035.
5. Hetland, L., Winner, E., Veenema, S., & Sheridan, K. *Studio Thinking: The Real Benefits of Visual Arts Education*. Teachers College Press, 2013.
6. Eisner, E. W. *The Arts and the Creation of Mind*. Yale University Press, 2002.
7. Mishra, P., & Koehler, M. J. *Technological Pedagogical Content Knowledge: A Framework for Teacher Knowledge*. Teachers College Record, 2006.
8. Dewey, J. *Art as Experience*. New York: Minton, Balch & Company, 1934.
9. Freeman, J., & Hedges, H. *Digital Technologies in Art Education: Enhancing Creative Learning*. Routledge, 2020.

10. Baymetov B. B., Shovdirov S. A. Methods of Organizing Practical and Theoretical Classes for Students in the Process of Teaching Fine Arts // *International Journal on Integrated Education*. – 2023. – T. 4. – №3. – C. 60–66.

11. Shovdirov S. TASVIRIY SAVODXONLIKKA OID O‘QUV KOMPETENSIYALARNI SHAKLLANTIRISHDA O‘QUVCHILARNI MANTIQUIY VA ABSTRAKT FIKRLASHGA O‘RGATISH // *Евразийский журнал академических исследований*. – 2023. – Т. 3. – №12. – С. 193–196.

12. Shavdirov S. A. Tasviriy san’atni o‘qitishda o‘quvchilarning sohaga oid o‘quv kompetensiyalarini shakllantirish omillari // *Inter Education & Global Study*. – 2024. – №1. – С. 8–14.

GLOBAL SCHOLARS
SCIENTIFIC PUBLISHING

